

GLASOVA Panorama

KRANJ, 4. AVGUSTA 1962 — LETO II — ST. 30

Alžirska sprava

Pred dnevi, ko je bil izhod alžirske krize še negotov, je Ben Bela v Oranu izjavil, da se je nad Alžirijo hkrati povajilo več nesreč. Razmere v deželi res niso bile takšne, da bi voditelji, ki imajo čut za koristi naroda, mirne duše lahko nadaljevali spor v nedogled. Olajševalno v tej alžirski krizi je bilo dejstvo, da se velesile niso začele vmešavati v alžirski spor, sicer bi bilo mnogo teže najti način sporazumevanja.

»Vroča kri« med alžirskimi voditelji se je naposled le razhladila in po enomesecni krizi je prišlo do mirnega izteka, čeprav je ta rešitev

morda samo začasna. Osnovno nasprotje med dvema podpredsednikoma Ben Belo, ostrom alžirskoga mučeništva, in Mohamedom Budijašom, s katerim je Ben Bela prestopal skupaj zaporno kazen v francoskih kaznilnicah, se je končalo neodločeno. Benheda je v tem sporu sebi zadržal položaj sodnika.

RAZSTAVA MESTA OLDHAM JE V DVEH RAZREDIH PRAV NA ZACETKU I. DELA SEJEMSKEGA PROSTORA. PRVI OBISKOVAVCI RAZSTAVE, MED KATERIMI SO BILI TUDI VISOKI GOSTJE IZ OLDHAMA IN S KOROSKE, SO SI Z ZANIMANJEM OGLEDOVALI SLIKE, ZGODOVINSKE PREDMETE, BLAGO, TAPETE IN DRUGO RAZSTAVLJENO BLAGO.

Na Gorenjskem se mu si lahko ogledate zanimivo razstavo angleškega mesta. Angleži s to razstavo poglabljajo stike

Mesto Oldham se predstavlja

● Pravzaprav se mesto ne predstavi samo, ampak nam o njem pripoveduje prijazni Bill Clegg. Namenil se je, da nam opisuje značilnosti svojega mesta (in teh ni malo), zato se je udobno namestil ob kamnu v prijetnem kotičku svoje dnevne sobe. Da bi sledili njegovemu pripovedovanju, seveda ni potrebno, da smo gostje v njegovi hiši. Dovolj je, če se predmetih iz tega prijateljskega angleškega mesta, ki so zbrani na razstavi v prostorih Gorenjskega sejma.

Bill Clegg je, kot pravi Anglež, redkobeseden. Ta njegova lastnost pa prav nič ne moti, saj njegovo pripoved učinkovito ilustrirajo razstavniki predmeti. No, njegova redkobesednost pa naj me opraviči, če sem bi od predstavljanja Oldhamu premašil zapomnila.

Oldham je veliko industrijsko mesto ob robu Manchestra. Se pred 200 leti je bila to majhna vasica, katero pa je »industrijska revolucija« začela vztrajno spremenjati v mesto: z majhnimi preprostimi hišami, ozkimi in pustimi ulicami ter sivimi tkalcicami bombaža. Ce je bil bombaž, so bili Oldhamci siti, če ga ni bilo, pa lačni. Svojčas je bilo mesto znano tudi po izdelovalnih cokeljih in klobukov, vendor so ti dve dejavnosti sedaj opustili.

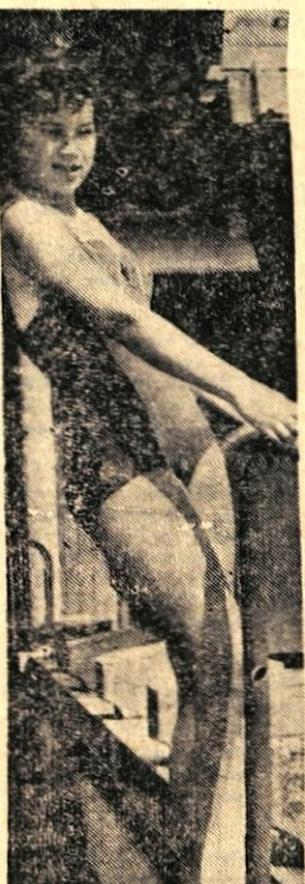
Posebna zanimivost, na katero so v Oldhamu brez dvo-

ma ponosni, je to, da je sir Winston Churchill začel svojo veliko politično kariero kot član parlamenta za mesto Oldham leta 1900.

Danes je Oldham bogato mesto z najrazličnejšo industrijo, dobro opremljenimi

šolami in lepimi novimi stavbami. (Samo v zadnjih nekaj letih so porušili okoli 2000 starih hiš in na njihovem mestu začeli z gradnjo modernih blokov.) V tudi kot mesto z izredno raznolikim športom.

METKA SOSIC

KONČNO JE VENDARLE NASTALA GNEČA NA NASHI KOPALIŠCIH. KOPALIŠCA POSTAJAJO PREMAJHNA ZA ŠTEVILNE KOPAVCE, KI ŽELIJO SVOJE TELO RAZHLADITI V VODI. LEPE KOPAVKE SE PRECEJ ČASA ZADRŽUJEJO NA STOPNICAH.

ANICA SEĐEJ Z JESENIC JE EDINA ŽENSKA NA GORENJSKEM, KI IMA POKLICNO VOZNISKO DOVOLJENJE

Nekaterim je šofiranje v zabavo, le kot njihov konjiček, drugim pa je to poklic. Če pogledamo sezname poklicnih šoferjev na Gorenjskem bomo med njimi zasledili samo moške. Razen ene, se doslej na Gorenjskem še ni nobena žena odločila za poklicnega voznika motornega vozila. ANICA SEĐEJ z Jesenic je izjema. Pred desetimi leti je naredila izpit, seveda najprej za voznika amaterja in tri leta kasneje

SEDEMKRAT OKOLI ZEMLJE

še za poklicnega šoferja. Ko smo jo povprašali, kdo je navdušil za šoferski poklic, je takole odgovorila:

»Veselje do šofiranja sem imela že v mladih letih. Potreba je zahtevala, da postanem šofer. Mož je imel prevozništvo in kadar ga ni bilo doma, sem priskočila na pomoč. Takrat je bil na Jesenicah le en rešilni avtomobil, zato sem s taxijem velikokrat priskočila na pomoč. Pred leti sem vozila tudi tovornjak, sedaj pa samo še taxi.«

O Ste imeli že kakšno prometno nesrečo?

»Pred osmimi leti so mi odpovedale zavore. V avtomobilu smo bili štiri.«

Zdrveli smo okoli 30 metrov pod cesto. Imeli smo trečo, da se nikomur ni nič zgodilo.«

● Kako dolgo pot ste že opravili v 10 letih šofiranja? »Menim, da bo dolga nad 300.000 kilometrov.«

● Bi zamjenjali šoferski poklic za kakšnega drugega? »Verjetno ne, ker sem se nanj že preveč navadila. Imela pa sem dovolj možnosti, da se izučim še kaj drugega. Doma rada tudi šivam.«

● Kdo je vaš največji sovražnik na cesti? »Kolesarji in na Jesenicah še otroci.«

MILAN ŽIVKOVIC

RENSKI STAREC

Ameriški časopis »Time« je objavil zanimiv članek o zahodnonemškem kanclerju Adenauerju, ki govorji o njegovi zgodovinski vlogi in borbi, da ga zgodovina prizna.

PARISKA MOLITEV

Po vrnitvi v Bonn je zahodnonemški kancler Adenauer sklical posebno tiskovno konferenco, na kateri je govoril o novem razdobju v odnosih med Francijo in Zahodno Nemčijo in o »večnem« zavezništvu, ki veže dve nekoč na smrt zasoverženi deželi. Po vojaških parada v Parizu in pariški molitvi se je stari kancler iz Bonna še enkrat zahvalil Charlesu de Gaullu za njegovo očetovsko skrb. — Kancler je hladnokrvno zatočil vprašanja radovednih

novinarjev, ki so se našala na notranjepolitični razvoj. Volitev v Westfaliji so pred kratkim zadale težak udarec Adenauerjevi stranki. V tej najbogatejši nemški pokrajinji, v kateri živi ena tretjina zahodnonemških volivcev, je ugled Adenauerjevih demokristjanov v zatonu. Na volitvah v septembru lanskega leta je demokristjanska stranka izgubila absolutno večino v Bundestagu, zaradi česar je morala stopiti v zvezo s svobodnimi demokratimi. V drugem velikem političnem testu v zadnjih desetih mese-

cih je Adenauerjeva stranka zopet potegnila debelejši konec.

Volivci Westfalije, poruški rudarji in železarji, trgovci in kmetje, so izvolili nove poslane v Landestag. Z volitvami je demokristjanska unija izgubila večino v tem zakonodajnem telesu, ki steje

TRMasti STAREC

Glavni razlog za nazadovanje v demokristjanskih vinstih je zavrnjanje kanclerja, da bi odstupil in predal krmilo države mlajšemu človeku, Adenauer, ki ima sedaj 86 let, še vedno drži vajeti krepko v rokah, čeprav je obljudil, da bo spregel do konca naslednjega leta. Njegov najverjetnejši naslednik podkancler Ludwig Erhard še vedno potrpežljivo čaka in ne hiti s pripravami, da bi se na nov položaj privadol. Ko so mu na nedavni tiskovni konferenci postavili vprašanje glede njevega naslednika »starci« niti poskušal odgovoriti. Edino, kar naj bi pomenilo njegov odgovor, je bil zadovoljen smeh.

Adenauerju zdravje se naprej dobro služi. Dela po 12 do 15 ur na dan. Ima bistre oči in čvrsto roko, kar manjka mnogim mlajšim ministrom. V dveurnem razgovoru z nekim Američanom je Adenauer govoril s hitrostjo strojnice in z veliko živnostjo prekinjal prevajavca, da bi popravil napake v prevedu v nemščini in angleščini.

TRČENJE DVEH SVETOV

Adenauerjevi sodelavci v stranki so vedno bolj prepričani, da njegova energija v zunanjepolitičnih vprašanjih gre na račun znamenjanja notranjega razvoja. Adenauer počasi zgublja nit u notranji politiki. Proti koncu svoje politične kariere meni postaran kancler, da njegova zgodovinska vloga ne bo odmerjena samo na osnovi domačih političnih dogodkov, temveč bo njegovo mesto določeno z zaslugami za zgraditev Zahodne Evrope in nove Nemčije.

Takšna je bila tudi usoda Friedricha Velikega v 18. stoletju, ki je iz Prusije napravil veliko evropsko državo.

Toda njegovi nasledniki niso uspeli, da bi zadržali Napoleona. Takšna je bila tudi usoda 19. stoletja, ko je Bismarckova politična nedalekovidnost ustvarila moderno Nemčijo in pripomogla, da je Evropa živila 40 let brez vojne, toda to delo je naposled uničila prva svetovna vojna.

Adenauer se zaveda teh zgodovinskih primerjav. Prav zaradi teh podobnosti v nemški zgodovini skuša zavleči svoj umik, kljub številnim nasprotnikom doma in v tujini.

Rekli so

»Normalnega človeka je najlaže spoznati po tem, da se neverjetno dolgo poglablja v jedilnik.«

Adolf Novaciński,
poljski sadrik

»Da so austrijski filmi zanič, zanikan po uradni dolžnosti, Sam o tem ne morem presoditi, ker nimam časa, da bi obiskoval kino predstave.«

dr. Fritz Bock,
avstrijski minister

»Gasivec je idealen državljan. Stavlja svojo osebno udeležbo na razpolago skupnosti in pri tem ne misli na materialne koristi.«

Gerhard Kramer,
nemški senator

»Ko bi žene imele zares vse napake, ki jim jih pripisujejo moški, bi bile skoraj popolne.«

Joan Crawford, ameriška filmska igralka

»Pred dvesto leti smo imeli navado, da slaboumnne prisestevamo med zločince. Danes smo prej pripravljeni, da z zločinci ravnamo kot s slaboumnimi.«

Lady Button

»Nihče nima poguma, da bi razrešil zahodnonemškega obrambnega ministra Straussa.«

dr. Zimmermann,
zahodnonemški poslanec

»Politična stranka končno ni vrča bolh, kjer bi vsak skakal, kakor bi hotel.«

Johann Gradiš,
nemški politik

»Strinjam se, da je treba izigrati zedinjeno Evropo, pri tem pa je treba na vsak način preprečiti, da bi bila uničena italijanska filmska industrija.«

Italijanski minister
za film

GLOBUS

• SVEDSKA BO GRADILA NOVO PRESTOLNICO

Po brazilskem vzoru bo sedaj tudi Svedska gradila novo glavno mesto. Mesto naj bi nastalo severno od Göteborga na površini 17 kvadratnih kilometrov in bo po načrtu imelo 300.000 prebivalcev. Računajo, da bodo mestno zgradili v šestih letih.

• MEJA NA HIMALAJI
Vladi Nepala in LR Kitajske sta se sporazumeli, da bosta obeležili mejo na Himalaji. Deset mešanih planinskih skupin je krenilo, da postavijo obmejne stebre. — Dela na obeleževanju meje bodo trajala tri meseca. Samo vrha najvišje gore Mont Everest ne bodo obeležili, ker so se Kitajci in Nepalani sporazumeli, da bo vrh pripadal Nepalu in LR Kitajski.

• MORALA IN VOJSKA
V razpravi v britanskem parlamentu o morali in disciplini britanskih čet, ki so razmeščene v Zahodni Nemčiji, je obrambni minister izjavil, da se disciplina 50 tisoč vojakov ne more sediti po prestopkih treh ali štirih vojakov. Neki laburistični poslanec je svetoval britansku obrambnemu ministru, da poslje v Nemčijo večje število pripadnine ženskega odreda britanskih oboroženih sil in bo s tem celotni problem rešen.

• SPRETNA TATVINA
Pred pariškim sodiščem se je zagovarjal bivši sekretar francoskega veleposlaništva v Rímu. Obtožen je, da je iz državne blagajne ukradel 312 milijonov frankov. Obtoženi je pred sodiščem priznal, da je ukradel 200 milijonov in

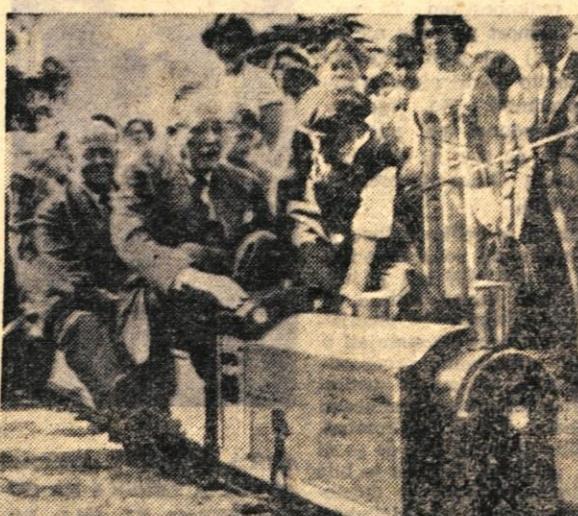
• VEC POLICISTOV V BELI HISI

Pred kratkim so zvišali število stražnikov v Beli hiši od 170 - 250 mož. Mnogi na to gledajo s kritičnimi očmi. Neki poslanec je omenil, da je to tratenje denarja, drugi pa je ironično vprašal, ali morda ne bodo morali bedeti nad twist zabavami v Beli hiši ali pa Carolini čuvati dva ponija. Končno pa je nekdo omenil, da bi lahko stopili še en krok naprej in bi oblekli može v pisane uniforme. Tako bi bila pred rezidenco vedno sliktovita menjava straž.

• GOVORNIK ZA DVA
Meščani japonskega glavnega mesta, ki so prisostvovali nekemu volilnemu sešanku, so bili zelo presenečeni. Kandidat neodvisne stranke je prebral svoj govor in odšel z govorniškega odra. Cez nekaj časa se je zopet vrnil na govorniški oder in prebral govor, ki je »bil povsem v nasprotju s prvim govorom. Drugi govor je prebral v imenu protikandidata, ki zaradi obolelosti sam ni mogel govoriti na predvolilnem shodu.

• FARUK IN »VESELJE JE MOJ POKLIC«
Nekdanji kralj Egipta je tožil nekdanjo lastnico neke javne hiše v Miami (Florida) za 1,6 milijonov mark odškodnine. Lastnica javne hiše je izdala knjigo »Veselje je moj poklic« in v njej omenja, da je sprejela 1952 Faruka v svoji hiši in da je bila edina ameriška lastnica, pri kateri je odsedel kralj.

200 sedežev, saj je od prejšnjih 104 sedežev zadržala samo 96. Svobodni demokrati, ki so upali, da bodo povečali svoj vpliv, so prav tako izgubili en poslanski sedež. Edina stranka, ki je v tem odločilnem volilnem spopadu povečala število poslanskih mest je bila socialno-demokratska stranka. Socialdemokrati so svojo ideologijo priлагodili meščanskim zahtevam: od 39 % glasov na prejšnjih volitvah so povečali število glasov na 43 %, in to je po vojni prvikrat, da so prekoraci mejo 40 odstotkov glasov. Na ta način so dobili 9 novih poslanskih sedežev v pokrajinskih skupščini.

PREMIER MACMILLAN JE OBISKAL NEKO SLAVJE KONSERVATIVNE STRANKE V BROMLEYJU, KJER SO GA IZBRALI ZA VLAKOVODJO TE MAJHNE LOKOMOTIVE - OTROŠKE IGRACKE. VIDI SE, DA JE BRITANSKI VODITELJ KOS TUDI TEJ NALOGI

KONRAD ADENAUER,
STARI LEV NA RENI

Cesta talcev in maščevanja

Na zemljevidih sveta so zarisane številne ceste, po katerih so se umikale vojske, razbite in poražene, zasovražene in preklete. Ceste so bile v vojni vedno polne vojakov. Po cestah so se ponikale vojske, ki so osvajale in vojske, ki so se branile. Ceste so pripeljale vojske do Stalingrada in afriških puščav, do bitk in porazov, in cestni prah je na koncu požr številne vojske do kosti. Po cestah je z vojsko v starih časih vedno potovala kuga. V zadnji vojni je z nemško vojsko korakal po cestah strah in zločin. Tesno za petami te vojske je hodilo maščevanje. Zato so na teh cestah našli vojaki zasovražene nemške vojske plačilo za svoje zločine.

Na svetu so ob cestah, kjer so hodile vojske, postavili spomenike in slavoloke. Zgradili so drevorede. Junaki cest so se preselili v krošnje dreves in na gladke marmornate napise. Tako je ob cestah, po katerih so se premikali rimske vojaki, srednjeveški križarji in sodobne vojske vedno veliko obeležje.

Narodi poznavajo različne ceste. Srbi so si zapomnili Rovosko cesto. Turki se te ceste drugače spominjajo. Franci in Rusi imajo skupaj izmerjeno borodinsko cesto. Vsak narod ima svoje cestišče, ki ga je gradil z zmagami ali porazi. Vojske niso gradile cest zaradi turizma, da bi se lahko ljudje slikali v kopaliških oblekah. Vojske so gradile ceste za prevoz topov in za pogrebne obrede celih narodov.

BANDITENSTRASSE

Nemška vojska je naše ceste prekrstila z številnimi žaljivimi nazivi. Dvanajst kilometrov dolgo cestišče od Begunj do Tržiča so Nemci preimenovali v Banditenstrasse. Zadnja vojna je tej cesti dala črete narodnostne časti. Ce Arabci verujejo v cesto, ki vodi v Meko, potem je cestišče ki vodi iz Begunj v Tržič vredno, da se veruje v njega v nekem drugačnem smislu. Ta cesta vodi skozi največjo slovensko mučilnico Begunje, do vasic in naselij, v katere od septembra meseca 1944 Nemci več niso prišli iz strahu. Zadnjič je oborožena nemška vojska prevozila to cesto iz Tržiča do Begunj skoraj leto dni pred porazom.

Cestišče te ceste je drugačno. To cesto so Nemci asfaltirali s človeško krvjo in zgradi s človeškimi kostmi. Zato je vsak kamen na tej cesti prišel v zbirko narodnostne zgodovine.

Reportaža o tej cesti najljudem, ki se po njej vozi na štirih kolesih, pomaga odkriti, da se v prahu za belo cesto skriva epopeja našega naroda in številnih žrtv.

Z BUTARAMI NA STRELISČE

Po cesti iz Begunj v Drago so napravile zadnjo vožnjo pred smrtno številne žrtve. Po tej cesti so se vrata avtomobili, iz katerih je tekla človeška kri in puščala

sledove na junaški cesti. Janko Dolar iz Begunj je edini človek, ki je preživel streljanje v Dragi in strašna dejanja nemških krvnikov videl in lastnimi očmi. Sestega januarja 1942 je zvedel, da Nemci kopijojo jamo v Dragi. Odpravil se je s sankami po buštanju v gozd. Ko se je z oblo-

spustil glasu. Vsi so bili do smrti izmučeni in vsi so z neverjetno hladnokrvnostjo čakali na smrt.

PRVO MASČEVANJE

Ta cesta, ki je videla toliko surovih dejanj in zločinov Nemcov, do njih ni mogla ostati ravnodušna. Maščevanje je prišlo

VIDETI JE, DA SO OB TEJ BELI CESTI, KI JO VIDIMO V OZADJU VSI LJUDJE ZAPOSLENI Z DELOM. FRANC JERALA IZ SREDNJE VASI SE JE OB TEJ CESTI PREDUŽIL PARTIZANOM

ženimi sankami vračal v dolino, so ga ustavile nemške straže. Spodaj so že streljali prve žrtve. Pripeljali so ga na streljšče in gledali je moral,

kmalu. V planinah so se že pojavili prvi partizani, ki so cesto imeli, če ne podnevi, pa ponoči, v svojih rokah.

Nekega dne se je na tej cesti ustavil nemški orožnik in z daljnogledom gledal v hrib Dobroč. Z velike oddaljenosti, skoraj tisoč metrov, je z neke skale pomeril svojo puško partizan na nemškega orožnika. Krogla ga je zadela naravnost v čelo med dvema lečama daljnogleda. Vse, kar

je sledilo, je v skladu z zakoni smrti. Nemški orožnik je izpustil daljnogled in obležal mrtve na cesti. Od tega dne na cesto ni stopil noben nemški orožnik brez spremstva.

ZETEV OVSA

Po cesti iz Begunj, kjer je na orožniški postaji stal napis »Achtung Banditenstrasse«, so vodili begunjske zapornike na delo. Pod močnimi stražami so jih vodili na bližnja polja, ki so jih v začetku še obdelovali. Zapornike so nekega poletnega dne vodili na njivo v Kraljevem polju. — Želi so oves. Toda ne dolgo. Sredi dela jih je napadla skupina partizanov in jih osvobodila. Okoli trideset stražarjev se je pognaло v beg ali pa so našli smrt v požetem ovsu.

ZASEDA V KMEČKI HISI

Cesta iz Begunj do Tržiča ni bila samo cesta za vojake in partizane. Po njej je v kmečki vpregi drvel tudi Tavcarjev konj, ki je vozil živež za partizanske odrede. Pozimi leta 1945 so Nemci v bližini Begunj zadnjič postavili zasedo ob cesti, ki so jo že mnogo prej prepustili v oblast partizanom. Po cesti so skoraj vsak večer prihajali partizani, ki so v dolino prihajali po živež. Prvo skupino partizanov je nemška zaseda pustila naprej. Ko je prišla druga skupina so Nemci iz kmečke hiše napadli. Življene je izgubilo 11 partizanov.

Nemci tudi mrtvih partizanov niso pustili pri miru. Osmesiti so jih želeli in ponižali. Ob cesti so jih postavili mrtve na nasip z nahrbiniki, v katerih so nosili fižol. Mrličem so v dilani in v usta natrosili fižola in jih z napisi poniževali.

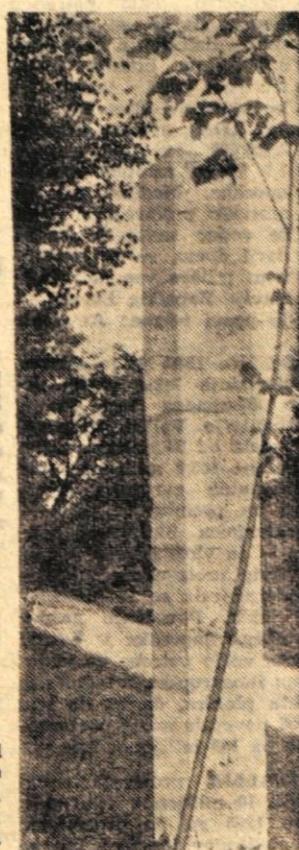
OBRACUN NA VETRNI

Ljudje ob tej cesti še vedno živijo z zgodovino. Svet okoli ceste se ni bistveno spremenil, čeprav dnevno združi nekaj več prometnih vozil skozi naselja, ki so si zapomnila nemške zločine in dejanja. Obračun z Nemci na Vetrni spada med največje partizanske zmage na tej cesti. Nemci so prišli iz Tržiča. Partizani, ki so bili obveščeni o njihovem prihodu so postavili zasedo. Poraz Nemcov je bil težak, saj je celo kožo odnesel samo en nemški vojak.

Obračun pri Vetrni je dogodek tudi za brata Jerala. Franc je v dneh pred bitko pobegnil iz nemške vojske in lečama daljnogleda. Vse, kar

KUNIŠEK POLDE JE V PARTIZANIH UREDIL SKRITO BOLNIŠNICO, KJER SO ZDRAVILI PARTIZANSKE RANJENCE. ZATEKLI SMO GA S KOSO V ROKI, KO SE JE VRACAL S KOSNJE

PRVE TALCE SO NEMCI USTRELI LI 2. AVGUSTA 1941 PRI VRBANČEVI »CEGELNICI« NAD BEGUNJAMI. — SPOMENIK STIRIM TALCEM STOJI TIK OB CESTI, KI SO SE JE NEMCI TAKO SMRTNO BALI

TOTO JE NEKAKSEN KRIŽANEC VSEH MOGOCIH VODNIH PROMETNIH SREDSTEV. IZDELALA STA GA ANGLESKA STUDENTA JIM WOODS IN RON BROOKS Z UNIVERZE BIRMINGHAM. Z NJIM STA SE NAMENILA CEZ ROKAV LA MANCHE. DA BI BILA SE BOLJ ZANIMIVA, STA POTOVALA V KOPALNIH OBLEKAH, KAKRSNE SO BILE V MODI LETA 1910. TE SO JIMA PRISLE PRAV TUDI ZATO, DA STA POD NJIMI LAJKO NAMESTILA VARNOSTNE PRIPOMOKE (ZA VSAK SLUCAJ). TO ATRAKCIJA STA SI IZMIŠLILA ZARADI TEGA, KER UPATA, DA BOSTA TAKO LAJKO ZBRALA NEKAJ DENARJA ZA POMOC REVNEJSIMM STUDENTOM.

ZANIMIVOSTI

● ELEKTRICNI VLAK

V vzhodni Franciji so izročili prometu električno železnico na progi med Parizom in Strasbourgom. Posebni vlak, v katerem je bil tudi francoski prometni minister, je progo med Parizom in Strasbourgom prevozil v 4 urah in 15 minutah. Razdalja med obema mestoma znaša 486 km. Vlak je skoraj dve uri prej prišel na cilj, kot so sedaj rabili najhitrejši vlaki na tej progi. Novi sodoben električni vlak je razvil na nekaterih mestih hitrost 135 kilometrov na uro.

bodo tudi prodajalne, trgovine, gostilne in klubi s knjižnicami.

● LETALA, KI PRELETIJO ATLANTIK

Po zadnjih statističnih podatkih različnih letal družb preleti dnevno okoli 100 letal Atlantski ocean. To pomeni, da skoraj vsakih deset minut preleti eno letalo iz Evrope v Ameriko in obratno. Atlantski ocean je prvi preletel Charles Lindberg 1927. leta in doživel velikanski sprejem najprej v Parizu in pozneje v New Yorku.

● NOV PREDOR SKOZI ALPE

Pred francoskim parlamentom teče razprava o povečanju finančnih sredstev za zgraditev predora skozi Mont Blanc, ki bo povezel Francijo in Italijo. Najprej so mislili, da bodo stroški za ta predor znašali 50 milijonov novih frankov, medtem ko sedaj znašajo 140 milijonov. Računajo, da bodo predor prebil proti koncu leta.

Zahodna Evropa železna velesila

- Videti je, da je ameriški jeklo ton, drugo leto bo zgojeni industriji jekla potreben denar, da bi se jeklarne modernizirale in bile sposobne, da branijo svoje tržišče pred inozemsko konkurenco. Preteklo leto so ZDA uvozile skupaj 3,200.000 ton – nekako 4,7 % od celotne domačje uporabe. Medtem ko so ameriški proizvajavci jekla še vedno suvereni gospodarji doma, se na svetovnem tržišču vse bolj uveljavlja Zapadna Evropa in je pravi tekmelec Amerike.

Od leta 1956 se je skupna proizvodnja jekla šestih držav Skupnega trga in vključitvijo Velike Britanije povzpela od 86 milijonov ton letno na 105,5 milijonov ton. Enajstletna evropska skupnost za premog in jeklo – predhodnica Skupnega tržišča – je vložila velik napor za dvig proizvodnje jekla – modernizirala se je industrija jekla. Povečanje gospodarskega napredka v Evropi obeta večjo potrebo po jeklu. Zapadnoevropska industrija jekla planira, da bo do leta 1956 povečala svojo proizvodnjo na 148 milijonov ton.

ITALIJA proizvaja sedaj okoli 10 milijonov ton jekla, leta 1965 ga bo proizvajala 15 milijonov ton več, kot ga potrebuje domači trg.

FRANCIJA gradi največje evropske jeklarne. Proizvodnja se bo do leta 1965 povečala na 27 milijonov ton jekla.

BENELUX – Lansko leto je bila proizvodnja 14 mili-

VELIKA BRITANIJA – V načrtu imajo, da bodo povečali do leta 1965 proizvodnjo od 27 milijonov ton na 38 milijonov ton jekla.

Že sedaj povzroča zapadnoevropsko jeklo zmanjšan dotok ameriškega jekla. Predvideva se, da bo leta 1965 Zahodna Evropa imela 18

milionov ton viška jekla. Ce bo do tega prišlo, lahko pričakujemo vdor evropskega jekla tudi na ameriško tržišče.

Nesrečen jekleni ptič

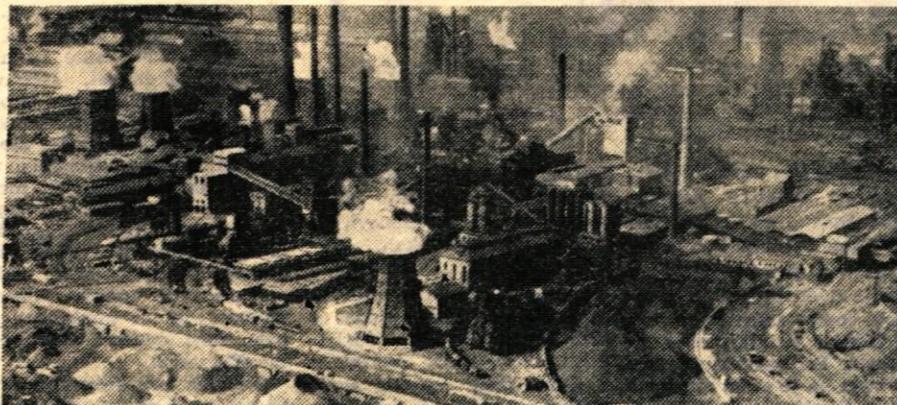
Pred osmimi leti je prvo letalo tipa »Boing 707« s 101 potniki odletelo iz New Yorka v Pariz. To potniško letalo je osvajalo nebo in izpodrivalo iz prometa starejše avione. Je namreč več tipov letal Boing 707. Gradijo ga na zahteve raznih letalskih družb. Boing uporablja pri prevozu potnikov na najbolj oddaljenih in najvažnejših progah. Došće hitrost 973 km na uro. Lahko sprejme 179 potnikov in 10 članov posadke. Stane okoli 3,5 milijard dinarjev. V prometu je že tristo letal teh tipov, 169 pa jih bo sedaj kmalu na novo dano zračnemu prometu.

Vrsta hudičnih nesreč, ki so se zgodile v teh letih, je osupnila njegove graditelje in javnost, saj je letalo Boing veljalo za zadnji krik tehnik. Vprašanje, kako je prišlo do nesreč in kako razložiti te tragedije, je pereče.

Vrsta nesreč se je pričela z desetim februarjem 1961. Letalo tega tipa je začelo svojo

pot v New Yorku in potovalo v Prago. V Bruslju je namevalo pristati. Prav v trenutku pristajanja je velikan eksplodiral. Pri tej nesreči je zgubilo življenje 73 ljudi. V zadnjem letu – od marca pa do danes – so se zgodile štiri hude nesreče, pri katerih je umrl 395 ljudi.

Zadnja tragedija se je zgodila 22. junija zjutraj. Boing 707 je letel iz Pariza v Santiago. Pri pristajaju se je ponesrečil. Letalo je upravljal eden izmed najzanesljivejših in najboljših pariških letalcev. Pri tej nesreči je bilo 112 žrtev – od tega deset članov posadke. Strokovnjaki predpostavljajo več stvari, ki bi utegnile povzročiti nesrečo. Ne morejo pa se zediniti. Stotine inženirjev, znanstvenikov in tehnikov, družbe Boing se je zbral z namenom, da bi rešili uganko. Vse aparate pazljivo pregledujejo pri vzletu in pristajanju. Gotovo bodo nekega dne odkrili morebitne napake v zgradbi aviona, ki so povzročile že toliko nesreč.

ZAHODNODNEŠKA JEKLARSKA INDUSTRIJA JE BREZ DVOMA MED NAJMOČNEJŠIMI V ZAHODNI EVROPI. NA SLIKI TOPILNICE WESTFALENHÜTTE V DORTMUNDU

Tolažba nemških žen

V Zahodni Nemčiji štiri petine žena ni zadovoljno s svojim življenjem

Po statistiki organizacije UNESCO 60 odstotkov vseh poročenih žen v Evropi in Ameriki trdi, da so prevarane, nezadovoljne in nesrečne, največ zaradi tega, ker menijo, da jih nič ne razume. Po številu nezadovoljnih žen prednjači Zahodna Nemčija. Medtem ko v tej državi 92 odstotkov mož meni, da so srečni, znača del srečnih žena le 19 odstotkov. To anketo dopoljuje anketa časopisa »Bild«, v kateri je 81 odstotkov anketiranih žena izjavilo, da so »site domačih del«.

Del edraza tega stanja so prav gotovo posebne rubrike, ki jih vzdržujejo skoraj vsi tamkajšnji časopisi in v katerih razne težke Klare, gospodčne Irene in drugi tolažniki svetujejo obupanim programom, ki so jih poprosile za pomoč, kako naj spet poštečejo izgubljeno srečo.

Severnonemška radijska postaja na primer vsako nedeljo zvečer prenosa oddajo, v kateri je mogoče slišati tudi takole dialog:

— Imam toliko skrb. Ne morem več vzdržati. Moj mož se sestaja s sodelavko iz urada...«

Tišina. A nato prijeten mestični glas odgovarja:

— Prosim vas, pomirite se. Obdržite potrpljenje in upanje.«

Zena razburjeno in negotovo reče:

— Hvala, gospod doktor.

Neznane žene izlivajo svoje zakonske težave v telefonsko slušalko, da jih prejme radijska postaja in ta jim odgovarja in tolaži, medtem ko oddaja posluša na milijone ljudi.

To je samo ena stran obravnavanja takoimenovane »križe zakona« v Nemčiji. O krizi govorijo sociologi, psihologi, minister zdravja, minister za vprašanja družine in cel polk svetovavcev in zakonskih svetovalnicah in pri raznih družih ustanovah.

»Na milijone zakonov je razpuščenih ali stoji na majavi nogah« — piše časopis »Bildzeitung«.

»Zakonski problemi so vse pogostejši vzrok raznih bolezni« — izjavlja dr. Hane, zdravica in svetovavka za vprašanja zakona iz Stuttgart.

»Nered v povojnih letih je vtisnil svoj pečat tudi na življenje družine«, meni znani sociolog Schelsky.

Nemška žena je danes enakopravna; v tovarni, v pisarni, celo za karmilom avtomobila. Toda v trenutku, ko se vrne domov, mora pozabiti dve desetletji socialnega napredka.

Da nemške žene poskušajo izvleči svoje može iz zakonske zaspanosti, potruje tale podatek: število ubojev zaradi ljubljenosti.

bosumnosti se je v zadnjih dvajsetih letih štirikrat povečalo. V letu 1959 je bilo izvršenih 26.287 prestopkov zaradi ljubosumnosti, med katerimi so bili tudi uboje, razbitje glave in druge težke poškodbe. Nemčija se je tako povzpela na vrh lestvice ljubosumnih dežel. Pred Italijo in Španijo.

Skoraj vsa nemška dekleta se vzgajajo za samostojno življenje. Zakon že zdavnaj ni več edina mogoča kariera. Zato je prav čudno, da 80 odstotkov nemških študentk izjavlja, da si najbolj želi osnovati družino. Medtem pa se skoraj nobena ne more strinjati s tem, da bi vsak dan prala perilo, brisala prah, posivila posodo, kuhalila.

Sociologi, psihologi in drugi socialni delavec menijo, da bo imela pri tem glavno besedo nova generacija. Generacija, kateri bo popolnoma samo po sebi umevno, da žena in mož enakopravno delata v službi in domu. Generacija, ki bo odrasla s takimi preprtičanji, bo imela neprimerne manj problemov v zakonu.

»KRIZA ZAKONA« NITI NAJMANJ NE VPLIVA NA MLADE LJUDI, DA SE NE BI ŽENILI. NEMČIJA PREDNJACI PO ŠTEVILU NENORMALNO MLADIH ZAKONOV. LETNO SKLENEJO OKOLI 18.000 TAKIH ZVEZ

Smrt za gnusen zločin

Ljubezen med Slobodo Vasiljević in Ilijem Živkovićem, ki naj bi bila vzrok umora dveh malčkov, je bila lažna

Za umor dveletne Snežane in triletnega Radoslava, ki sta se jih Sloboda in Ilijia znebila, ker sta menila, da sta nedolžna otroka na poti njuni ljubezni, sta bila zločincu obsojena na najtežjo kazeno — smrt. Z zgrajanjem govorijo vaščani Kusatke in z njimi vsi drugi, ki so zvedeli za ta strašen zločin, o presenetljivem odkritju, ki je pojasnilo

smrt Slobodine hčerke in Ilijinega sinčka.

Vse, ki se se udeleževali sojenja morilcem iz Kusatke, je presenetil njun skoraj neprizadel nastop in mirno pojasnjevanje vzrokov, ki so ju navedli na zločin in samega zločinka. Bilo je očitno, da tu ni bila po sredi nikakšna duševna neuravnovesnost, ampak le najgrše pobude in egoizem, ki je uspel utopiti vse dobre lastnosti — lastne večni ljudi.

Sloboda Vasiljević je bila že drugič poročena, ko je spoznala Ilijia Živkovića. Poredko sta se videvala. Njuno prijateljstvo je kmalu prerasto svoje okvire in lansko ponlad je Ilijia povedal Slobodi, da jo ljubi. Počem sta se pogosto sestajala. Zelela sta skupno življenje. Vendar pa to ni bilo niti najmanj lahko, saj sta bila obo poročena. Menila sta, da bi se drugače že dalo urediti, le otroka bosta na poti njuni skupni sreči. Tako sta nekega večera na redila peklenski načrt.

Prvi korak je naredila Sloboda. Lansko poletje, 4. ju-

lij, je nesla male Snežano do večje mlakuže v vru in ji toliko časa tiščala glavico v vodo, da se je otrok, ki se je obupno branil, umrl. Potem se je mirno vrnila v hišo in nadaljevala z delom.

Ko so se 20 minut po zločinu vrnili nekateri člani družine domov, je Sloboda »nesnadoma« opazila, da ni Snežane. Začelo se je nervozno iskanje otroka po dvorišču in vrtu. Sloboda je izgledala zelo zaskrbljena. Njen mož Dragan je prvi opazil Snežano. Se je bila živa, vendar je na poli v bolnico izdihnila.

V tem času se je po vasi že začelo šušljati o nedovzetjeni zvezi Slobode z Ilijem.

24. januarja letos je Ilijia Živković vpisal v svojo beležnico »Rade je umrl«. Na isti list pa je dodal še nekaj versoz narodnih pesmi o ljubezni in ženitvi.

Tega dne se je Ilijia namenil po vodo k 40 m globokemu vodnjaku strica Jakova. Ko se je prepričal, da ga nič ne opazuje, je poklical sinčka Radoslava, ga vzdignil in mu (Nadaljevanje na 10. strani)

STRIINDVAJSETLETNI ILIJIA JE ŠELE PRED SMEDEREVSKIM SODIŠČEM UGO TOVIL, DA SE JE PREVARAL O TRIDESETLETNI SLOBODI

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30.

SOBOTA - 4. avgusta

8.05 Postarček v mladinski glasbeni redakciji
8.35 Pisani spored slovenske glasbe
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
9.10 Zabavni kaleidoskop
9.45 Poje Slovenski ojet
10.15 Od tod in ondod
11.00 Arije in zaključni priori Giordanove oper «Andre Chenier»
11.30 Ritmični akordi
12.05 Ansambel Srečka Dražila
12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Franc Tadravec: Poskusno pitanje bikov s selažo
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Valček, poloneza in bolero
14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Pridelitev dneva
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Napotki za turiste
15.25 Glasbeni omnibus
15.30 Dve Lisztovi skladbi
15.40 Trenutek z Volaricem in Kocijančičem
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Gremo v kino
17.50 Vaclav Kučera igra pesni iz Južne Amerike
18.10 Fantazija v groteska
18.30 Nekaj lahke glasbe
18.45 Okno v svet
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Za prijeten konec tedna
22.15 Oddaja za naše izdejence
23.05 Želimo vam prijetno zabavo

21.00 Koncert tenorista Richarda Taubera
22.15 Posnetki III. jugoslovanskega jazza Bled
23.05 Zaplešimo v novi teden

PONEDELJEK - 6. avgusta

8.05 Skladbice Borisa Franka
8.20 Zabavni orkester Ricardo Santos in ansambel Pepe Jaramilo
8.35 Trije ansamblji iz Beethovenovega »Fidelia«
8.55 Za mlade radovec že
9.25 Samba, mambo, calypso
9.40 Slavko Mihelič in Pavle Merku
10.10 Od tod in ondod
11.00 Poi ure s skladateljem Robertom Schumanom
11.30 Zabavna matineja
12.05 Vaški kvintet s pevci
12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Julija Smole: Problematika pridelovanja sadik za obnovno sadovnjakov

NEDELJA - 5. avgusta

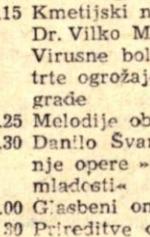
8.00 Mladinska radijska igra - Spleti potnik
8.40 Sergej Prokofjev: »Princeska na grahu«
8.55 Glasbena medigra
9.05 Z zabavno glasbo v novi teden
10.00 Sa pomnite, tovarši...
10.30 Promenadni koncert orkestra RTV Ljubljana
11.30 Polde Majdič: Taborenie in letovanja
11.50 Sto takto za dober tek
12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
13.30 Za našo vas
14.00 Lucijan Marija Skerjanec: Narodni napevi za soli, zbor in orkester
14.15 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.15 Ob zvokih zabavne glasbe
15.30 Chopin - Liszt - Rahmann - Saint-Saens
16.00 Humoreska tega teden - S počitnic
16.20 Melodije za nedeljsko popoldne
17.05 Športna nedelja
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Vaša pesem - vaša melodija
20.50 Športna poročila

21.00 Koncert tenorista Richarda Taubera
22.15 Posnetki III. jugoslovanskega jazza Bled
23.05 Zaplešimo v novi teden

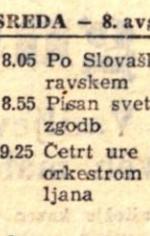
TOREK - 7. avgusta

8.05 Zbori na naši deželi
8.25 Zabavni kaleidoskop
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
9.10 Sulta in divertimento
9.40 Zabavali nas bodo ansamblji in solisti iz Celja
10.10 Od tod in ondod
11.00 Instrumentalni kvintet iz Celovca izvaja Divertimento
11.15 Melodije za dober tek
11.33 Henry Cecil: Obe plati postave
12.00 Trio Avgusta Stanka Kmetijski nasveti - Dr. Vilko Masten: Virusne bolezni vinske trte ogrožajo naše vinograde
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Danilo Svara: II. dejanje opere »Slovo od mladeti«
14.00 Glasbeni omnibus
14.20 Pridelitev dneva
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Nekaj madžarskih narodnih pesmi
15.30 V torek na svidenje
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Pri-dunajskih klasikih...
18.10 Dvajset minut ob glasbenem avtomatu
18.30 Poje Komorni zbor iz Maribora
18.45 S knjižnega trga
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Nočurno v serenada
20.30 Radijska igra: Brankin dnevnik
21.30 Glasba za flauto in harfo
21.45 Portret v miniaturi
22.15 Mendelssohn od sole do tria
23.05 Če želite - zaplešite!

CETRTEK - 9. avgusta

8.05 Dalmatinske narodne pesmi
8.20 Vedri intermezzo
8.34 Naši umetniki izvajajo skladbe Frana Lhotke
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
9.10 Veselo počitnice
9.25 Iz Wagnerjevega Lohengrina
10.10 Od tod in ondod
11.00 Tri uverture
11.30 Zabavni kaleidoskop
12.05 Melodije iz Belo krajine
12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Milan Simić: Kolonizacija in zaščita gozdnih mravjev
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Iz slovenske glasbe nekdaj in danes
14.00 Glasbeni omnibus
14.30 Pridelitev dneva
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Orkestralne miniature domaćih skladateljev
15.40 Literarni sprehod - Spremljanje
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Arija skozi stoletja
18.10 Portreti jugoslovenskih skladateljev zabavne glasbe
18.45 Novo v znanosti
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Iz doline v planine
20.45 Kulturna kronika
21.00 Razgledi po sodobni glasbeni literaturi

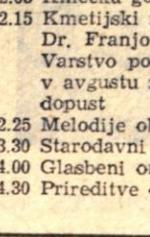
SREDA - 8. avgusta

8.05 Po Slovaškem in Moravskem
8.55 Pisan svet pravljic in zgodb
9.25 Cetrt ure z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana
10.10 Od tod in ondod
11.00 Pihalni orkester LM p.v. Rudolfa Starča
11.15 Clovek in zdravje
11.25 Richard Strauss: Zaključni prizor opere »Kavalir z rozo«
11.45 Mali koncert orkestra Tony Leutwiller
12.05 Kmečka godba vam igra
12.15 Kmetijski nasveti - Dr. Franjo Janežič: Varstvo poljsčin tudi v avgustu ne more na dopust
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Starodavni plesi
14.00 Glasbeni omnibus
14.30 Pridelitev dneva

PETEK - 10. avgusta

8.05 Joan Hammond poje arije iz slovanskih oper
8.30 Zabavni kaleidoskop
8.55 Pioniriški tečnik
9.25 Ivo Lhotka-Kalinski: Kerempuhova pesem - kantata za soliste, zbor in orkester
9.48 Nekaj narodnih nam zapoje Darinka Rezek
10.10 Od tod in ondod
11.00 Dopoldne pri Wolfgangu Amadeusu Mozartu

14.35 Giuseppe Verdi: Dvoje plavljivosti iz opere »Moč ugodne«

15.20 Kitara, harfa in orglice p.v. Milka Skoberneta
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Soferjem na pot
17.50 Zabavni orkester RTV Ljubljana
18.10 Fawn in njegova flauta
18.45 Ljudski parlament
19.05 G'asbene razglednice
20.00 Pojoči mozaik
21.00 Giacomo Puccini: Plašč

CETRTEK - 9. avgusta

20.00 Koncert mešanega zboru Radiotelevizije Zagreb p.v. Slava Zlatiča
21.05 Za vsakogar nekaj

TOREK - 7. avgusta

21.00 V planeteni atomske smrti
21.45 Jazz ob 21.45

SREDA - 8. avgusta

20.00 Koncert zborov RTV Zagreb
21.05 Za vsakogar nekaj

PONEDELJEK - 6. avgusta

21.00 V planeteni atomske smrti
21.45 Jazz ob 21.45

Druži program

20.00 Izleti v deželo samo-spevov
20.25 Igrajo majhni in veliki zabavni orkestri
21.00 Igor Stravinski: Simfonija v C-duru
21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domislilje

SOBOTA - 4. avgusta

20.00 Izleti v deželo samo-spevov
20.25 Igrajo majhni in veliki zabavni orkestri
21.00 Igor Stravinski: Simfonija v C-duru
21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domislilje

DRUGI PROGRAM

20.00 Izleti v deželo samo-spevov
20.25 Igrajo majhni in veliki zabavni orkestri
21.00 Igor Stravinski: Simfonija v C-duru
21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domislilje

SOBOTA - 4. avgusta

20.00 Izleti v deželo samo-spevov
20.25 Igrajo majhni in veliki zabavni orkestri
21.00 Igor Stravinski: Simfonija v C-duru
21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domislilje

SOBOTA - 4. avgusta

20.00 Izleti v deželo samo-spevov
20.25 Igrajo majhni in veliki zabavni orkestri
21.00 Igor Stravinski: Simfonija v C-duru
21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domislilje

SOBOTA - 4. avgusta

20.00 Izleti v deželo samo-spevov
20.25 Igrajo majhni in veliki zabavni orkestri
21.00 Igor Stravinski: Simfonija v C-duru
21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domislilje

SOBOTA - 4. avgusta

20.00 Izleti v deželo samo-spevov
20.25 Igrajo majhni in veliki zabavni orkestri
21.00 Igor Stravinski: Simfonija v C-duru
21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domislilje

SOBOTA - 4. avgusta

20.00 Izleti v deželo samo-spevov
20.25 Igrajo majhni in veliki zabavni orkestri
21.00 Igor Stravinski: Simfonija v C-duru
21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domislilje

SOBOTA - 4. avgusta

20.00 Izleti v deželo samo-spevov
20.25 Igrajo majhni in veliki zabavni orkestri
21.00 Igor Stravinski: Simfonija v C-duru
21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domislilje

SOBOTA - 4. avgusta

20.00 Izleti v deželo samo-spevov
20.25 Igrajo majhni in veliki zabavni orkestri
21.00 Igor Stravinski: Simfonija v C-duru
21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domislilje

SOBOTA - 4. avgusta

20.00 Izleti v deželo samo-spevov
20.25 Igrajo majhni in veliki zabavni orkestri
21.00 Igor Stravinski: Simfonija v C-duru
21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domislilje

SOBOTA - 4. avgusta

20.00 Izleti v deželo samo-spevov
20.25 Igrajo majhni in veliki zabavni orkestri
21.00 Igor Stravinski: Simfonija v C-duru
21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domislilje

SOBOTA - 4. avgusta

20.00 Izleti v deželo samo-spevov
20.25 Igrajo majhni in veliki zabavni orkestri
21.00 Igor Stravinski: Simfonija v C-duru
21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domislilje

SOBOTA - 4. avgusta

20.00 Izleti v deželo samo-spevov
20.25 Igrajo majhni in veliki zabavni orkestri
21.00 Igor Stravinski: Simfonija v C-duru
21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domislilje

SOBOTA - 4. avgusta

20.00 Izleti v deželo samo-spevov
20.25 Igrajo majhni in veliki zabavni orkestri
21.00 Igor Stravinski: Simfonija v C-duru
21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domislilje

Razšminkavanje

Ce si šminke in pudrate obraz veste same, kako važno je, da si kožo pred spanjem temeljito očistite.

Najprej si odstranite z vato, ki ste jo pomočile v rožno olje ali ste dale nanjo malo krema, tuš za trepalnice. Nato si skrbno obrišite ustnice. Najbolje se šminka odstrani z mastno kremo.

Ali si boste s kremo čistile obraz ali s čistilno vodo, odvisi od vrste vaše kože. Drogérije vam nudijo kar lepo vrsto raznih domačih in uvoženih krem, čistilnega mleka, in vodo. Ce si pa želite same sestaviti, si oglejte naslednje recepte:

RAZSMINKOVALNA SREDSTVA ZA SUHO KOŽO

Olivno, ricinovo, parafinsko in mandeljino olje zmešajte v enakih delih. Lahko si tudi pripravite iz: olivnega olja – 6 žlic lanolina – 1 žlica glicerina – 1 žlicka rožne vode – toaletno milo nastrgano (1 žlica).

RAZSMINKOVALNA SREDSTVA ZA NORMALNO KOŽO

Mandeljino olje 6 žlic, kakavovo maslo – 1 žlicka, beli vosek – pol žlicke, rožna olja – 1 žlicka, toaletno milo nastrgano – pol žlicke.

Te razšminkovalne kreme uporabljamo tako, da si jo temeljito utremo v kožo, pri tem pazimo, da si kožo preve ne razvlečemo. Potem pomodimo kosmič vate v rožno vodo (čistilno vodo) in zbrisemo z njo kožo. Kremi je priporočljivo, da dodamo malo lavendlove esence, zato da bolje diši.

Namesto rožne vode lahko uporabite: kumarično mleko, ki si ga takole pripravite: 1 decilitr kolonjske vode, pol decilitra rožne vode, pol decilitra kumaričnega soka, 1 žlicko limoninega soka.

Ali pa beljakovo raztopino:

trijs beljaki, 40-odstotni alkohol 1 liter, sok pol limone.

RAZSMINKOVALNA SREDSTVA ZA MASTNO KOŽO

Lahko uporabljamo milo. – Najprej si dobro spenimo roke in si s to peno očistimo

obraz. Seveda naj bo milo dobro. Nato si kožo oplaknimo z mačehovsko vodo, v katero smo dodale malce boraksa.

Pri negi ne smemo pozabiti na vrat in z njim mačehovsko ravnati. Prav tako temeljito kot smo očistili obraz, si očistimo tudi vrat.

Barve med seboj

Pri barvah, ki si jih izberemo v naših oblačilih in detajlih moramo upoštevati njihovo skladnost med seboj in velikost površine, ki jo zavzemajo.

Pazite na osnovno pravilo: čim večja je površina, tem manj močna naj bo barva. Čim manjša je površina, tem bolj je lahko barvni ton odločen.

Tako npr. k olivno zelenemu kostimu lahko nosite rdeč šal in kombinacija bo privlačna. Ce pa zraven obutete se rdeče čevlje, rdeč klobuk in celo še rdeče rokavice je z vso eleganco končno. Kajti uničeno je barvno ravnotežje. Površina rdeče barve bi bila skoraj enaka zeleni in to je napačno.

Tako strupeno zelen pulover lepo pristoji k črnemu krilu. Ista zelena na vsej obleki bi učinkovala zelo upadajoče in cemeno.

V vaši garderobi naj bo vedno neka vodilna barva. Po možnosti ne preostra. – Prav umirjeni toni oblek nudijo velike možnosti spremembam. Z raznimi živahnjejšimi detajli dosežemo velik učinek.

Sivo obleko si lahko poživimo z zelenim, rumenim, rdečim pasom ali rutko. Doči dlje se ne naveličamo umirjene obleke, kot pa obleke z ekstravagantnim vzorcem ali barvo.

MOSKA SPORTNA SRAJCA S SALOM OKOLI VRATU JE MODNI KRIK SOSEDNE ITALIE. PRIMERNA JE ZA VROČE POLETNE VEČERE

Mali nasveti

• ROZINE, ki smo jih pre dolgo hranili se izsuše. Svet postanejo mehke, če jih za nekaj časa zapremo v tesno se zapirajočo pločevinasto skatlo.

• ROBOVE, ki nastanejo, če madež čistimo z bencinom, lahko preprečimo. Mesto, ki smo ga čistili, še vlažnega prelikamo.

• MADEZE medu izpремo s toplo vodo, ki ji dodamo malo sode.

IZ USNJA IN VELURJA NAREJENO SPORTNO OBLAČILO JE PRAV ČEDNO, KATERA LJUBI SPORTNA OBLAČILA SE BO MORDA ODLOCILA ZANJ

RECEPT

Obložene sardine

Sardine obložite s koščki limone, ob strani dodajte kuhane seseckljane rumenjake, na drugi strani prav tako seseckljane beljake. Dodajte še vejice peteršilja in vsak gost bo vesel okusno pripravljenih oljnih sardin.

Pranje otroške opreme

Pranje plenic ni enostavno, čeprav marsikatere matere mislijo prav nasprotno. Te nadavno vržejo plenice v posodo z vodo in nato natrosijo vanjo še pralni prašek. Tako pranje ni pravilno. Predvsem moramo ločiti plenice, ki so umazane le od urina in tiste, ki so umazane tudi od blata. Samo mokre plenice takoj po previjanju vržemo v vedro z vodo, v kateri smo že prej raztoplili pralni prašek. Ko se nam naberejo plenice od nekajkratnega previjanja jih zmencamo in speremo v toplo in nato še v hladni vodi. Plenice – umazane od blata, peremo prav tako kot prve, le da jih tudi prekuhamo. Seveda to velja le za zdravega otroka in doma. V porodnišnicah prekuhavajo in dezinficirajo vse plenice.

Tudi pravilno sušenje je pomembno. Najbolje bi bilo, da bi se plenice vedno sušile na soncu, ker jih sonce najbolje razkuži. Razumljivo pa je, da so prašna dvorišča in mesta ob avtomobilskih cestah zaradi dviganja prahu, neprimerne. Ker pa ima vsaka mati drugačne pogoje v svojem domu, mora biti iskanje primerenega prostora za sušenje pač prepričeno njeni iznajdljivosti.

Ko so plenice suhe, jih prepolovimo in odnesemo v stanovanje. V sobi ali kuhinji zložimo plenice in jih z likalnikom samo stisnemo ali pa vse skupaj obtežimo. Če plenice likamo, je to bolje storiti tako, da likamo s topo stranjo likalnika naprej, ker konica likalnika pri najmanjši nepazljivosti lahko tikanino preluknja. Ko so plenice zlikane, jih je potrebno takoj shraniti v omaro ali na drugo primerno mesto. Ce so bile plenice sušene ob cesti ali na pršnem dvorišču je likanje z vročim likalnikom obvezno.

OTMAR ZUPANČIĆ

SKREGANA DRUŽINA V PULJU

**Deveta jugoslovanska
filmska revija presenečenj
in razočaranj**

V vlaku, ki je z znano hitrostjo jugoslovenskih železnic puščal za sabo potemnele železniške pragove na progi proti Pulju, sem pred tedni spoznala prijaznega starega Bohinjca. Pove mi, da že od mladih nog živi v Pulju.

»Greste tja zaradi festiva-

la?«

»Ne, prezgodaj je še,« od-

vrnem.

»Letos ne bo slovenskih

filmov.«

Hudo se razčalost, zato čakam, kdaj bom v njegovih sivih očeh opazila kapljico žalosti.

Film

»Kadar je festival, imam polno stanovanje sorodnikov. Od vseposod pridejo, da vidijo nove jugoslovanske filme.«

(Le zakaj tako derejo skupaj, saj se tudi pri predstavah naših najboljših filmov v kinematografih nihče ne tepe za karte.)

»So nekaj govorili, da bi bil festival raje na Bledu. Kam bi pa tam dali toliko ljudi. To ne bi bilo dobro...«

Res je, Pula ima arenou, ki je pripravljena pričakala festivalske dni in se ni iznuznila v druge (važnejše) turistične namene kot najboljša puljska hotela. V tej arenou se lahko siagnete skoraj 10 tisoč ljudi. Velika večina teh ljudi, ki ne spada med goste festivala, med novinarje ali med znance in sorodnike »festivalskih« ljudi, se je prijavljena na žive in mrtve spet precej. Se nekoliko slab-

še za najboljše arena kamne. Dokaz, da imajo stalni in poletni prebivavci Pulja festival radi, je torej na dlani. Da so pa ti obiskovalci nezanesljivi a zelo energični ocenjevavci — pripravljeni v isti mah žvižgati in ploskati, je pa tudi zelo pomembna ugotovitev.

Pa si oglejmo še nekaj utrinkov festivalskega ognjemeta.

NESREČNI STOTI FILM

V časih je bila navada, da so filmi na festivalu doživeli premiero. Sedaj ni vedno tako. »Družinski tednik« je videl že dobršen del Jugoslavije. Po lanskoletni zmagi slovenskega filma v Pulju, je letos »Družinski tednik« ostal edini uradni predstavnik naše republike. Dodeljeno mu je bilo častno stoto mesto. Večer, ko bi v arenou predvajali stoti festivalski film — seveda šteto od prevega festivala naprej — naj bi bil posebno svečan.

Pa je bil prav posebno porazen. Zaradi nekakšne zmede so na kolesa kinoprojektorja navili kopijo filma brez srbohrvatskih podnaslovov in takoj mnoge gledavce, ki ne razumejo našega jezika, spravili ob živce. Medtem, ko se je en del potrudil in sledil dogajjanju na orjaškem platnu, je drugi zapuščal svoja mesta, žvižgal, vpil in metal celo kamenje. Vse iz protesta. Ceprav je bil drugi del filma že ustrezno podnaslovljen, to večera ni rešilo.

NEZADOVOLJEVŽI

Nezadovoljevži iz te velike vedno nekoliko skrgejane jugoslovanske filmske družine, je letos v Pulju spet precej. Se nekoliko slab-

še razpoloženi kot slovenski filmski delavci so Zagrebčani, ki so na listi izbranih filmov našli le svojo »Abecedo strahu«. »Senco slave« je menda pogubila le slaba aparatura v kinu, kjer je žirija gledala film. Režiser Veljko Bulajić se jezi, ker so njegovo »Kozaro« namenili za predvajanje zadnji večer. Bosanci so nezadovoljni tudi zaradi tega, ker njihov film »Krst Rakoc« ni prišel v uradno konkurenco. Olivera Marković, ki je bila letos kar štirikrat v arenou, je še od prejšnjih let nezadovoljna s puljskimi kritiki, ker so slabno ocenili njeno vlogo v filmu »Sibirsko lady Macbeth«. Ce le more jim pokaže povhvalna mnenja tujih kritikov. Tako nekako je razpoložen tudi Ljubiša Samardžić iz filma »Nadštevilna«. Še nekaj bi jih našli v tej skupini.

TRI ZGODBE TREH MLADENIČEV

Kaplja, vode, bojevniki je menda najzanimivejši film letošnjega Pulja. Naredili so ga trije mlađi Beogradske — člani filmskega kluba. »Sutjeska« film, mlado bosansko podjetje, jim je dal trak in posodilo kamero. Mladi amaterji so za ta film našli veliko novega (prva zgodba Kaplje se na primer odvija skoraz brez dialoga) in izzvali žolične diskusije za in proti, med samim predvajanjem filma pa so občinstvo do tolikšne mere razdražili, da je film popolnoma izžižgal. Po krivici. Mogoče je za povprečnega gledavca film samo nekoliko pretežko razumljiv, saj se izogiba običajnih izraznih sredstev.

JACQUES CHARRIER, MLADI FRANSKI FILMSKI IGRAVEC IN ZAKONSKI MOZ BRIGITTE BARDOT, S KATERO SE BO PO ŠTIRIH LETIH LOČENEGA ZIVLJENJA V TEH DNEH SODNIJSKO RAZVEZAL, JE KONČNO NAŠEL »MOCNEJSO LJUBEZEN«. TO JE LEPA NEMKA, S KATERO PREŽIVLJA VECERE V NOČNIH LOKALIH POD MONTMARTROM

... nova dona ...

»SUTJESKA« veliko snema

Podjetje za proizvodnjo kraškometražnih in dokumentarnih filmov »Sutjeska film« obstaja šele dve leti. Vendar pa ima za sabo že več kot 40 filmov, ki so ji že prinesli ugled enega najboljših izdelovancev filmov te vrste pri nas. Podjetje pa je osvojilo tudi nekaj vidnih priznanj v tujini. Tako je film »Hagada« prodan v ZDA, Izrael, Italijo in Anglijo.

Pred kratkim je podjetje uredilo študij za risani film, ki bo kmalu začel izdelovati risane filme, največ pod vplivom znane »zagrebške šole«. Studio za snemanje lutkovnih filmov bo do konca leta pripravil tri nove filme. Zanimiva je zgodba za film »Izložba«. To je zgodba o fotografiski delavnici. Glavni junak je fotografija mornarja — Don Juana, ki kljub mnogim ljubezenskim prigodom ostane sam.

... nova na tajem

JAPONCI ODPIRAJO FILMSKA VRATA

Japonska je največji proizvajavec filmov in ima tudi največ kinobiskovcev — okoli milijard na leto. Do nedavnega japonskemu filmu ni bilo potrebno, da bi odhalil v druge države, prav tako pa so bili poskusi za uvoz tujih filmov tudi zelo majhni. Od 7000 japonskih kinematografov jih je le manj kot 2000 tu pa tam prikazovalo tudi tuge filme. V zadnjem času pa je v tem opaziti velike spremembe. Vedno večje število televizijskih sprejemnikov je zelo ogrozilo japonsko kinematografijo. Samo v lanskem letu si je ogledalo filme 200 tisoč obiskovalcev manj kot v prejšnjih letih kar je bilo znamenje, da ej treba nekaj ukreniti. Kinematografska podjetja se dobro zavedajo, da lahko znova pritegnejo izneverjene gledavce le tako, da kar se da poprestijo repertoar. To pa lahko storijo le s tujimi filmi. V lanskem letu so bile ojačene tudi naše filmske zveze z Japonsko. Največji uspeh je doživel naš film »Dolina miru«.

DOMAČI FILM »MEDALJON S TREMI SRCI« NA PULJSKEM FILMSKEM FESTIVALU NI NALETEL NA TAKŠEN ODMEV, KOT SO USTVARJAVCI TEGA FILMSKEGA DELA PRICAKOVANI

Jack
Finney:

Petorica proti igralnici

28

V sobo je stopil moški. Pod pazuhi je nosil platneno vrečico - spoznal sem jo, bila je naša. »Tako,« je dejal in stopil s smehljajočim se obrazom proti moškemu pri oknu. »Tukaj je.« Izročil je vrečico velikemu moškemu v lepi obleki in radovedno obstal.

»Hvala,« je dejal visoki mož in vzel vrečico, ne da bi mu odgovoril na izrečeno vprašanje, potem pa stopil k mizi in odvezel vrvico. »Zelil bi, da bi vedeli,« nam je dejal, ko je obstal pri mizi, »kakšni bedaki ste pravzaprav. Moža ste presleplili s svojim vozičkom, verjetno je, da je nekdo v njem, čemu tudi ne? V blagajniški sobi Haroldovega kluba leži denar kar na neobdeljenih borovih policah, kaj? Takšna stvar dela človeku skomine.« Zasmjal se je.

»Nekateri sicer radi pripovedujejo, da je v tisti sobi velika blagajna, zavarovana proti roparskim poskusom. Ničesar nimam proti takšnemu govorjenju, toda ... Ljudje store marsikaj čudnega. Možakar iz kluba je mislil, da ga utegne oni v vozičku ustreliti, bal se je in napolnil vašo vrečico. Mislite, da je v Haroldovem klubu priteka samo denar? Prav imate, toda, kaj menite, v kakšni obliki? V bankovcih? Teh ni toliko, kolikor mislite, kajti v klubu jemljejo tisoče in tisoče čekov, vi prekleti bedak! Se več kakor v bankah! Oni z vozičkom je stal tako, da je kazal vozilu hrbet in nad polico napolnil vrečico, toda s temle, in stresel je vsebino na mizo. Papir je zaščitil in videl sem same zelene, bele, rjave in rumene čeke.«

Tole ste ukradli! Tole vam je dal! Visoki mož je zrnjal z glavo. »Težko je reči, čemu je to storil, toda ljudje počenjajo včasih čudne reči. Ceki vam ne bi mogli koristiti, to je res. Toda za Haroldov klub pomenijo denar, če pa jih ni mogoče vnovčiti, so brez vrednosti. Kakorkoli že – tukaj so oglejte si jih, fantje!« Pokazal je z roko na kup papirja: »Tole je ono, zaradi česar se je vse pripetilo.«

XXVII.

Nekaj dolgih trenutkov je stal, medtem ko smo bolščali v kup nerabnega, bedastega papirja. Potem ga je pričel trpati nazaj v vrečko. »Samokresov niste uporabljali,« je dejal zamišljeno kakor da govoriti sam s seboj. »Vsaj pravil ne; našli smo le vaš samokres, igračo na slepe nabobe. Cigava zamišel je bila, da ne boste uporabljali samokresa?« Sprva nihče ni odgovoril, potem pa sem dejal: »Njegova, Jerryjeva.« Jerry je divgnil pogled in skomignil z rameni. »Vsi smo tako sklenili,« je dejal. Nikomur nismo hoteli storiti hudega.«

»Prav,« je prikimal visoki mož. »To mi je všeč. Sovražim mešance, ki se igrajo s samokresi. Upihnejo človeka za prazen nič, ker se jim pač tako zahoče. Vi niste imeli samokresov,« je ponovil z milejšim glasom, »ker ste tako že poprej sklenili. Všeč mi je tako, prav.« Zbiral je dalje čeke v platneno vrečico in potem tiho dejal: »Haroldov klub vas ne namerava tožiti. Ne bi jim bilo sicer všeč, če bi vam uspelo, všeč pa jim tudi ne bi bilo, če bi vsaj na pol uspeli. Uprava kluba noč, da bi o zadevi razpravljali v javnosti in se razplohalo o njej pred sodiščem. Nihče v mestu ne ve točno, kaj ste pravzaprav storili – čeprav odvetniki že dan in pol stikajo za to stvarjo. Za vas bi bil to brezvredni papir,« in pokimal je na vrečico v svojih rokah. »In vprašanje je, če ste ga sploh ukradli ali to samo poskušali. Jaz nikoli ne pozabljam na okoliščine. Obramba bi se lahko močno opirala na dejstva. In – mar je bil to oborožen roparski napad? Ne, ni bil.« Odškamal je. »Lahko bi vas sicer zaščili, kajpada. Obsodili bi vas, toda za kako dolgo? Tega nihče ne more povedati.«

»Pustiti želijo zadevo vnemar,« je dejal in nas po vrsti pogledal. »Ne zato, ker želi uprava kluba ali kdorkoli izmed nas usmiljenje do vas. Oni iz kluba namreč nočejo, da bi časopisi pisali in ljudje govorili cele tedne o tej stvari, medtem ko bi vi čepeli v zaporu in čakali sodbo. Utegnilo bi se zgoditi, da bi še komu drugemu padla v glavo kakšna podobna zamisel,

kajti vselej se najdejo ljudje, ki menijo, da lahko uspejo, če se izognejo napakam drugih.«

Strmel je v nas in zamišljeno kimal z glavo. »To, kar bom storil, je posledica posebnih razlogov, predvsem tega, da niste imeli samokresov. Vrag naj vzame vse,« in nenadoma je bil viedti radoveden, »saj vendar nikogar niste nameravali ubiti!« Skomignil je z rameni. »Kakorkoli že, ujeli smo vas, pred sodiščem pa vas ne bomo postavili, to ne sodi v naš delokrog.« Dvignil je roko in nam pokimal s kazalcem. »Toda vedite, da ste sodišču usli le za las. Pri vašem načrtu ste bili pa slabe sreče. Toda ta vaša slaba sreča vas je rešila. Davšet let v zaporu, če jih imate zdaj šele devetnajst ali osemnajst, niso mačje solze. Srečo imate, čeprav tega ne zasluzite,« in vrnil je platneno vrečico moškemu, ki jo je prinesel, potem pa se znova obrnil proti nam.

»Nihče si ne želi, da bi še postopalj tod okrog,« je dejal brez poudarka. Poberite se k vragu iz mesta in zahvalite se bogu za vsako stopinjo, ki jo boste napravili. »Obrnil se je na petah in odšel iz sobe. Moški z vrečico se je enkrat ozrl na nas, se tudi obrnil in odšel za njim.

Oba detektiva sta sedela dalje, čakala in nas gledala. Premisljevali smo, kaj nam je visoki moški pravkar povedel in kaj bo sledilo. Potem smo se drug za drugim ozrli na detektiva. Mlajši se je zavalil v naslonjač, utrujeno privzgnil roko in s palcem pokazal proti vratom, ne da bi spremeni izraz na obrazu. Vstali smo – jaz sem se še spotaknil – in odšli. Edina stvar o kateri sem razmišljal, je bila, kako priti čimprej k Timi.

Se istega večera smo Jerry, Guy, Tina in jaz odleteli z letalom domov. Jerry je vnovč ček in nam posodil denar. Vedel sem, da bi bilo potovanje z avtobusom ali vlakom cenejše, toda letalo je hitrejše in že velik sem potovati z njim. Želil sem se čimprej vrniti domov in stran iz tega kraja. Ne vem, kam in kako je odšel Brick. Jerry in Guy mi nista povedala in nikdar več ga nisem videl. Sedeli smo v temi na klopi v javnem parku, kjer smo lahko videli postajališče avtobusa letalske družbe. Ta je vozil izpred hotela Riverside. Nismo mnogo govorili, toda med nami je bilo čutiti nekakšno napetost. Tu in tam je kdo izmed nas vzdihnil, zmajal z glavo in dejal »Ljubi bog!« ali kaj podobnega, ostali pa smo lahno prikimali v znak soglasja. Sedeli smo, čakali smo na avtobus za letališče, opazovali ljudi in avtomobile na ulici ter sredi nočne teme uživali prijeten občutek svobode.

Nenadoma je Jerry znil, kakor da bi glasno pomisil: »Prav! Kaj lahko sklepamo po vsem, kar se je zgodilo?«

Guy je skomignil z rameni. »Kriminal se ne izplača,« je dejal. »In – denar ni vse na svetu. Drugega ne vem.«

Razmišljal sem o vsem, vendar nisem imel kaj pripomniti. Nisem mogel ugovrjati ali ponavljati njegovih besed, vem le to, da sem bil precej ravnonočen. Morda šele zdaj vem, kaj je važno in kaj ni ter čemu se spleča živeti. Toda takrat, v temi, nisem bil prepričan kaj je prav in tako sem le skomignil z rameni.

Morda zveni nesmiselno in se komu zdi neverjetno ter narjeno, toda tako je bilo, kajti Reno ni veliko mesto, sedeli pa smo celo uro. Vsekakor je medtem, ko smo strmeli na ulico, pripeljal nenadoma mimo oklepnik za prevažanje denarja. Vsi smo se zazrli vanj in ga spremljali s pogledi, dokler ni zavil za Mapesov hotel. Tedaj se je s skrajnega konca klopi obrnil k nam Guy in se zarežal: »Veste kaj, imam veliko idejo!« Vsi smo se pričeli krohotati. Sedeli smo in se tresli v tihem smehu, napetost med nami je popustila in zdaj vem, da smo bili vsi skupaj srečni, ker živimo in smo prvič po doligh tednih zadovoljni in resnično svobodni.

Zatem je pred hotelom Riverside pripeljal bel letalski avtobus in vsi smo vstopili. Sedel sem, prikel Tino za roko in zdaj vem, kaj je važno in čemu moram živeti – na njenem prstu sem začutil prstan, trden, resničen in topel prstan. Moja roka je zdrsela preko njene in zdrela smo preko travnika.

K O N E C

Smrt za gnusen zločin

(Nadaljevanje s 5. strani) da ga Sloboda ni ljubila tako zaklical: »Poglej, kako je globoko! Ni pričakal odgovora, ampak ga je hitro vrzel v vodenjak. Kmalu za tem je Ilija spodil ženo, k njemu pa se je preselila Sloboda.

Tedaj se je klobič začel odmotavati. Organi tajništva za notranje zadeve so začeli s preiskavo. Ilija in Sloboda sta kmalu priznala zločina.

Medtem ko so mnoge Slobodinine izjave na sodišču potrdile domnevno, da ji ni bilo žal, da je tako nizkočno umorila svojo hčerkico, se je Ilija dejana kesal in obžaloval ljubljenega otroka. Sele pred sodiščem je Živković spoznal,

da ga Sloboda ni ljubila tako kot mu je zafrevala. Sodnik Ranković: »Si imela rada Ilija?« Sloboda: »Tako – srednje.« Sodnik: »Kako – srednje?« Sloboda: »Ne bi me bilo konec brez njega.« Pri tem se je nasmehnila.

Ko je javni tožilec zahteval smrtno kazeno, sta okrutna ljubimca prvič prebledela. Izgleda, da sta se šele sedaj dodoxa zavedla svojih groznih prestopkov. Pomanjkanje morale, socialnosti in skrbi za lastne otroke, ki je vedno pripravljena za otroke kaj žrtvovati, ju je izključil iz človeške skupnosti.

Cesta talcev in maščevanja

Nadaljevanje s 3. strani

srečno pribeljal iz Sinja domov. Brat Janez, ki je pozneje padel, pa je bil že v partičnih. Franc se je ta dan umival, ko je zaslišal prve strele. Odločil se je, da gre partizanom pomagat. V nemški uniformi je stekel po njivi do partizanskih položajev. Bitka je bila že končana in Nemci poraženi, ko je pritekel pod puščino cev svojega brata. Ta je pomeril puško in nameraval ustreliti, mislič, da se je nekje pojavil še en Nemec. Toda v tem trenutku je brat zavplil. Ne streljal! Brat je spoznal glas in odvrgel puško. Za kratek čas sta bila obe brata v objemu. Ostali

partizani pa sprva niso vedeli kaj se dogaja, ko so videli, da je partizan objemal človeka v nemški vojaški obleki. Bilo je to zadnje srečanje bratov Jerala. Cesta iz Begunja do Tržič ni spremenila svoje smeri in ljudje ob njej kosijo in orjejo, kot da vojne ne bi doživele. Vasi imajo pozimi kmečke peči in poleti zeleno travo. Delo je zaposlilo ljudi ob tej cesti in veliko jih je pozabilo, da so Nemci nekoč to cesto imenovali Banditenstrasse. Tudi cestari, ki so vsak dan na tej cesti, že več ne vedo, da je imela krvave mrtve. ZDRAVEV TOMAZEV

MLADI VEDEŽ

KITAJSKI ZID

Znani kitajski zid je dolg okoli 4000 kilometrov. Ce bi ta zid tekel v ravni črti, bi povezal razdaljo med Cnim morjem in Severnim ledenim morjem.

NAJVEČJA ELEKTRIČNA ŽARNICA

Največja električna žarnica na svetu je nad spomenikom, ki so ga zgradili v čast izumitelja Edissona, ki je izumil električno žarnico. Spomenik je visok 50 metrov, žarnica pa je napravljena iz 3 ton stekla in 3 ton jekla.

NAJVEČJI MESOJEDI NA SVETU

Med največje mesojede na svetu prištevajo neko vrsto zelo redkih sivih medvedov, ki živijo na Aljaski. Medvedi te vrste so lahko visoki tudi do 2,5 metra.

ZVITE LISICE

Lisice se včasih, kadar so v smrtni nevarnosti, napravijo kot da so mrtve. Na ta način hočejo prevariti svojega sovražnika.

POČITNICE ZA MNOGE MLADE LJUDI NE POMENIJO LENUHARJENJA. FANT, KI GA VIDIMO NA SLIKI, ŠTIRINAJSTLETNI STANKO LAH, SE JE ZAPOSILIL NA BLEJSKI BENCINSKI ČRPALCI

HUDIČEVA LUKNJA

Ce boste šli kdaj na Krancelj, boste bližu Zgornjega stolpa zagledali podzemsko jamo, ki so ji Ločani vzdeli imen Hudičeva jama.

Stari Ločani pripovedujejo, da je v starih starih časih živila v revni bajti na bregu Sore neka mati, ki je imela sina. Ko je le-ta odrestela v poba, je dejal:

»Mati, po svetu pojdem, da se bom izučil kakega rokodelstva.«

»Pa pojdji v tuji svet srečo iskal!« je odgovorila mati in zajokala, ker ji je bilo hudo, da jo zapišča edini sin.

Tako je sinček edinček odšel z doma. Hedil je in hodil in ko je prebrel Soro in prispel na Krancelj, je srečal neznanca, ki je šepal. Sepavec je vprašal mladeniča:

»Kam pa, kam?«

»Po svetu pojdem, da se bom izučil rokodelstva,« je odvrnil fant.

»Ce hočeš, lahko ostaneš pri meni,« je predlagal tujec, ki je bil sam vrag, a ga mladec ni prepoznal, ker je imel na glavi kostorec, pod katerim je skrival rogo.

»Zakaj pa šepaš?« je zaročedil pob.

»Zato, ker mi je kovački norec padel na nogo in mi jo pohabil,« se je zlagal vrag.

»Česa pa se bom lahko pri vrnit k materi in tamkaj ča-tebi izučil?« je dalje vprašal sinko edinko.

»Vsega, kar boš želel,« je rekel hudir. »Nikar ne misli, da sem kakšen mojster skaza! Znam kovati, šivati, tkati in – čarati.«

»O, če je pa tako, bi se najraje naučil čarati!« je vzkliknil mladenič.

»Potlej pa le pojdi za meno!« je hudič povabil fanta s seboj. »V treh letih te bom naučil čarati.«

Sla sta in šla in prišla do Sturmove skale ob Sori. Tamkaj pa je vrag od zadaj pograbil fanta za vrat ter z njim vred skočil v Soro. Pod vedo sta se skobacala v luknjo, ki je vidna še dandanes.

V podzemljiju je sinko edinko ostal pri vragu v službi dolga dolga tri leta. Gledal je, kaj vrag počenja in čara, a kadarkoli ga je hudnik pozval, naj čaranje za njim ponovi, se je prebrisani pob izgovarjal, da tega ne zmore in ne zna, četudi si je prav dobro vse zapomnil, kar je delal vrag. In ker po treh letih ni hotel ponoviti niti ene čarovnije, se je ludik razjezik in pob zapolnil:

»Neumen si ko teslo! Ne bom te več redil! Kar pojdi, od koder si prišel!«

Tako se je sinko edinko

trenutno vrnil k materi in tamkaj ča-ral, da sta imela vsega na pretek in še malo povrhu.

Ko pa je vrag zvedel, da ga je učence naplahtal, je nekega dne prišantal v bajto

»Že vidim, že vidim, da si prevarant, vražji fant! Lagal si mi, da nič ne znaš, da se nisi čarati naučil! Pa ker dobro znaš, boš šel z menoj, da boš moj pajdaš!«

Kaj je hotel storiti pob?

Moral je iti z njim in vso pot je razmišljal, kako bi vragu ušel, ker mu služba pri šepavcu ni godila. Misil je in misil, dokler si ni domisil, da bi se spremenil v vrabec. Komaj pa je vrabec poletel v zrak, že se je vrag spremenil v skobca in zletel za njim. Ko je vrabec videl, da mu skobec sledi, se je brž spremenil v miš, pa-del na zemljo in se skril v mišjo luknjo. Takrat se je

vrag spremenil v črnegga mačka in padel na zemljo s tolikšno močjo, da se je pogrenjal v zemljo.

Luknja, ki jo je vrag izvrtil v zemljo, se še danes imenuje Hudičeva jama.

Tako je sinko edinko ušel vragu. Vrnil se je k materi in do konca živih dni je čaral srečo sebi in revnim ljudem dobrega srca.

LOJZE ZUPANC

Počitniški zaslužek

Kdo so pravzaprav počit-star, od kod si doma in koliko časa tukaj delaš?

Sprva ni hotel odgovoriti.

Sele čez nekaj časa se je oju-načil. Fant, ki se je v počitnicah zaposlil, je štirinajstletni Stanko Lah iz Gorj, ki dela že odkar se je šola končala.

SEL BOM NA TRIGLAV

Vsako leto imamo zapo-slene dijake na začasnih delovnih mestih – so nam povedali v LIO »Tomaž Godec« v Bohinjski Bistrici. Letos so kar trije.

Sedemnajstletni VILJEM KEJŽER, Bohinjanec že dru-go leto dela v podjetju. Hodi v gradbeno srednjo šolo. Dela v skladisču Žaganega lesa, lani pa je delal tudi na zgagi. Delo mu ni pretežko.

• Koliko boš zaslužil in v kaj boš vložil prisluženi denar?

– O tem je vnaprej težko govoriti. Zaslužek bom porabil za izlet v hribe,

STANE SKRABAR

REDKOBESEDNI FANT

P rvega smo srečali na blejski bencinski črpalki, ko je stregel žejnim jeklenim konjem.

Kako ti je ime, koliko si

TAKO! ZDAJ PA NARAVNOST DOMOV! NIMAM ČASA, DA BI TE PELJAL DO DOMA...

JURE JE REKEL
DA JE TO VIDEL V
KINU...

BUDISTREČ
IZDAN

JURE

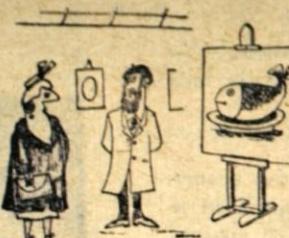
Brez besed

PRAKTICNO ZA RAZNE PRILOŽNOSTI

GOSPODINJA

— In koliko stane riba z majonezo?

MOŠKI DVBOJO

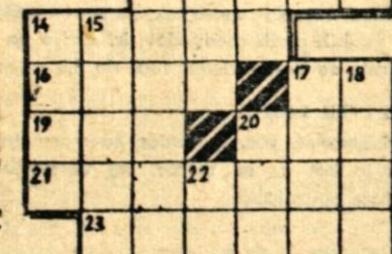
— Prepustite to bitje meni. Pogledala me je zelo ljubeznično, ko je vpila na pomoč!

STEDNJA

— Kako dolgo bova še čakala, da si boš kupil boljši samosproživec.

Križanka št. 47

Vodoravno: 1. panoga, dejavnost, 7. delovanje atmosferilij na zemeljsko površino, 9. čar, 10. jadranski otok, 11. začetnici podpredsednika ZIS, 12. kraj v severni Istri, 13. prekop, 14. velik kamen, 16. osnovna misel, 17. oranje, 19. naziv, 20. razdobje, 21. umetna masa za prekrivanje tal, 23. judovski skrivnostni nauk.

Navpično: 1. plod, 2. ukana, 3. moško ime, 4. kratica anglosaške utežne mere (unča), 5. mesto v severni Svedski (Železna ruda), 6. otok čarownice Kirke, 8. svetopisemska oseba, 12. velik zavoj blaga, 13. grška boginja, 14. slogan, 15. znanstvenik v kemiji, 17. velik ptič, 18. brezpravno ljudstvo pod Turki, 20. žensko ime, 22. sibirski veletok.

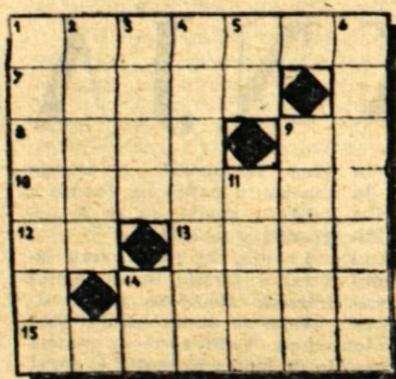
RESITEV KRIŽANKE št. 45

Vodoravno: 1. kolorit, 8. ostrige, 9. ca, 10. Igor, 11. Una, 12. Lado, 14. rb, 16. emocija, 18. piroman.

RESITEV KRIŽANKE št. 46

Vodoravno: 1. trapa, 6. reverz, 8. av, 9. Lana, 11. pelikan, 13. arak, 14. NI, 15. znanec, 17. Anica.

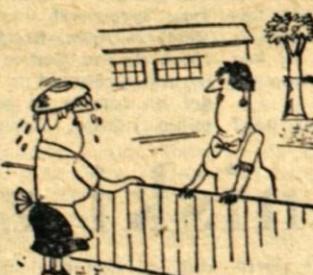
Križanka št. 48

Križanka je magična, zato velja prva številka za opis vodoravno, druga pa za navpično:

1., 1. sadno drevo, 7., 2. spomladanski mesec, 8., 3. sorodnik, 9., 14. avtomobilска oznaka Zenice, 10., 4. književnik, 12., 5. kemijski simbol za aluminij, 13., 11. italijanski slikar v času baroka (Guido), 14., 9. polet, elan, 15., 6. drag kamen vijoličaste barve.

OCIGLEDNO

— Stavo si dobila. Jed možu nlugala

— Očka, ne razumem...

Spusim časopis in vidim Štefana, kako se nemirno preseda.

— Kaj? — uprašam.

— Danes po kosišu so starejši v otroškem vrtcu pisali naloge in gospodična Herda je pazila nanje. Tedaj sem pomislil, da bi tudi jaz labko kaj napisal...

— Pa ti ja še ne znaš pisati, — sem rekel nezaupljivo. — Za to je potrebno najprej hoditi v šolo.

— O, jaz že znam nekoliko pisati, — se je pohvalil Štefan. — Črko A in črko O tudi. Gospodična Herda je sedela, a na mizi poleg nje je bil papir. Na njem je že nekaj pisalo, a bilo je še nekoliko prostora...

— Da ni bilo to pismo? Njegov obraz se je razivel.

— Da, prav imaš. Bilo je prazno.

— Ne, sme se kracati po tujih pismih, Štefan.

Njegov obraz se je stemnil.

— Gospodična Herda se je tudi razjelila.

— No, vidiš, — sem rekel.

Prav gotovo te je okregala.

SKRIVNOST

— Da, očka. Moral sem sedeti v klopi ob ziau, poleg okna, in se nisem smel igrati z ostalimi...

Gledal sem ga z očetovskim razumevanjem:

— In ti tega ne razumeš? Ponovno se je razživel.

— Zakaj ne bi, razumem, očka. Toda gospodična Herda je šla hitro ven. Videl sem jo skozi okno. A na cesti je bil neki človek... mladenič...

— In kaj se je zgodilo?

— Nato je ta človek poljubil gospodično Herdo.

Napeti premor. Mi vsi smo bitja z razumom, si mislim. Zakaj naj bi se vzgojiteljice v otroških vrtcih vzdržale poljubov?

— Potem e je gospodična Herda vtrnila, — je nadaljeval Štefan svojo zgodbo. — in jaz sem jo uprašal, kdo je ta človek, ki jo je poljubil. Najprej mi ni hotela po-

vedati, končno pa je rekla, da je to njen brat.

— Hm, — sem zamomljal.

— Potem mi je prinesla veliko skodelico kaukau (Štefan je vedno govoril »kaukau« namesto »kakao«) in mi rekla, da ni potreben, da bi o tem še govoril. Rekla mi je tudi, da se smem igrati z ostalimi otroci.

— In nikar nikomur ne pripoveduj o tem, — sem ga začel ostevati.

— Toda, očka, tebi ja lahko vse povem, — mi je očital Štefan.

Cutim se počaščenega.

— Samo ne razumem, — nadaljuje Štefan — zakaj mi je prinesla kaukau. Najprej se jezi in me prisili, da sedim ob zidu. A potem mi prinese kaukau samo zato, ker jo je poljubil brat. Kadar ti poljubiš mamo, mi ona ne daje kaukau. Ali mi to lahko pojasniš?

Dolgo razmišljjam. Toda problem je tudi zame preveč zamršen. Grem do mamicice, vzamem iz nje tablo čokolade, cdromim velik kos in ga dam Štefanu.

— Ne, jaz ti tega ne morem pojasniti, — mu rečem. — Toda ti bi zares moral držati jezik za zobni.

On stoji poleg mene in grize čokolado. Verjetno misli, da odrasli, kakor se vidi, ne vedo prav vsega. Zato gre v kuhinjo. Čez pol ure se je vrnil s kosom torte v roki.

— Mama tudi ne ve, — mi reče. Meni, da o tem ne bi smel več govoriti. In zato mi je dala torto.

Šel je proti vratom.

— Kam greš? — ga uprašam.

— K babici. Mogoče ona ve. — Že je držal za kljuko.

— A mogoč mi bo dala še kos pite, če ne ve.

Upam se staviti, da babiča tudi ne ve in da si bo Štefan zaradi neznanja odraslib — ki bodo vse zvezdeli za skrivnost gospodične Herde — danes pokvaril želodec. Zato, ker je doumel, kako se izvleče kistor iz neznanja bližnjih.

GUNTHER SPANGER